

OC-126

October-2019

B.Com., Sem.-V

CE-301(A) : Cost & Finance Accounting – I

[Max. Marks : 70]

Time : 2:30 Hours]

1. (a) સેમ કંપનીના ઉત્પાદન વિભાગમાં એક વસ્તુ ત્રણ પ્રક્રિયા A, B અને C માંથી પસાર થાય છે. પ્રક્રિયા A, માં એકમદીઠ ₹ 20 ની કિંમતે 20000 એકમો દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. 14

વિગત	પ્રક્રિયા - A	પ્રક્રિયા - B	પ્રક્રિયા - C
પરચૂરણ માલસામગ્રી	20,000	30,000	10,000
મજૂરી	1,00,000	1,60,000	1,30,000
પરોક્ષ ખર્ચા	20,820	17,360	20,480
સામાન્ય બગાડ	3%	4%	3%
ખરેખર બગાડ	4%	5%	2.5%
સામાન્ય બગાડની એકમદીઠ ઉપજ	2.5	5	10

પ્રક્રિયા પડતર ખાતા તેમજ અસામાન્ય બગાડ અને અસામાન્ય વધારાના ખાતા તૈયાર કરો.

અથવા

- (a) (1) એક કારખાનામાં અ ના ઉત્પાદનમાં આડપેદાશ બ અને કનું ઉત્પાદન થાય છે. સંયુક્ત ખર્ચા નીચે મુજબ છે. 7

માલસામાન	₹ 20,000
મજૂરી	4,000
શિરોપરિ ખર્ચા	16,000
	<u>40,000</u>

અલગ ખર્ચા નીચે મુજબ છે :

	અ (₹)	બ (₹)	ક (₹)
માલસામગ્રી	3,000	2,600	2,000
મજૂરી	400	300	200
શિરોપરિ ખર્ચા	1,600	1,100	800
	5,000	4,000	3,000
વેચાણ કિંમત	60,000	48,000	40,000
વેચાણ કિંમત પરના નફાના ટકા	30%	25%	20%

સંયુક્ત ખર્ચાની વહેંચણી દર્શાવતું પત્રક જરૂરી ધારણા કરી બનાવો.

- (2) ટૂંકનોંધ લખો :

- (1) સંયુક્ત પેદાશ અને ઉપપેદાશ.
(2) સામાન્ય અને અસામાન્ય બગાડ.

(b) નીચે આપેલા પેટા પ્રશ્નોના એક કરતાં વધુ જવાબો આપેલા છે. તે પૈકી ફક્ત એક જ જવાબ સાચો છે. તમારે સાચો જવાબ નક્કી કરવાનો છે. (ગમે તે ચાર)

4

- (1) દાખલ કરેલ એકમો 10000 ખરેખર ઉત્પાદન 8500 એકમો, સામાન્ય બગાડ દાખલ કરેલ એકમના 10% તો અસામાન્ય બગાડના એકમો કેટલા ?
 (a) 1500 એકમો (b) 1000 એકમો (c) 500 એકમો (d) 850 એકમો
- (2) નીચે દર્શાવેલ ઉદ્યોગમાંથી કયા ઉદ્યોગમાં પ્રક્રિયા પડતર અપનાવાતી નથી ?
 (a) ડેરી ઉદ્યોગ (b) સાબુ ઉદ્યોગ
 (c) બાંધકામ ઉદ્યોગ (d) રબર ઉદ્યોગ
- (3) સંયુક્ત પેદાશ એટલે _____
 (a) એક સરખી પડતર ધરાવતી બે વસ્તુનું ઉત્પાદન
 (b) સમાન વેચાણ કિંમતની બે વસ્તુનું ઉત્પાદન
 (c) એક સરખું મહત્વ ધરાવતી બે વસ્તુનું ઉત્પાદન
 (d) ઓછી મહત્વની બીજી વસ્તુનું ઉત્પાદન
- (4) નીચેનામાંથી કઈ બાબત પ્રક્રિયા પડતર સાથે સુસંગત નથી ?
 (a) અસામાન્ય વધારો (b) બાય પ્રોડક્ટ
 (c) સ્વયંભાવ વર્ધક (d) આંતર પ્રક્રિયા નફો
- (5) તૈયાર માલની એકમદીઠ પડતર અસામાન્ય બગાડ અથવા વધારાની એકમદીઠ રકમ જેટલી.
 (a) અધુરું (b) ખોટું (c) સાચું (d) કંઈ ન કહી શકાય
- (6) પ્રક્રિયાના હિસાબમાં કઈ વિગત દર્શાવાતી નથી ?
 (a) પગાર (b) મજૂરી (c) દાન (d) માલ સામાન

2. (a) રિમા લિમિટેડની એક વસ્તુ A, B અને C એમ ત્રણ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. ત્યાર બાદ તેને તૈયારમાલના સ્ટોક ખાતે ફેરવવામાં આવે છે. તા. 31-3-2018 ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ આપવામાં આવી છે :

14

વિગત	પ્રક્રિયા-A (₹)	પ્રક્રિયા-B (₹)	પ્રક્રિયા-C (₹)	તૈયાર માલનો સ્ટોક (₹)
શરૂઆતનો સ્ટોક	40,000	56,000	20,000	1,20,000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	60,000	84,000	1,52,000	-
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	80,000	60,000	44,000	-
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચા	48,000	24,000	1,60,000	-
આખર સ્ટોક	20,000	24,000	16,000	60,000
શરૂ સ્ટોકમાં આંતર પ્રક્રિયા નફો	-	8,000	8,000	44,000
પછીની પ્રક્રિયા પર ચડાવેલ નફો (ફેરબદલી કિંમતના ટકા)	25%	20%	25%	-

દરેક પ્રક્રિયાનો સ્ટોક પ્રાથમિક પડતરના ધોરણે આંકવામાં આવે છે અને તૈયાર માલનો આખર સ્ટોક જે કિંમતે પ્રક્રિયા C માંથી મળે છે તે કિંમતે આંકવામાં આવે છે. વર્ષ દરમિયાન કુલ વેચાણ ₹ 16,00,000 હતું. તૈયાર કરો :

- (1) દરેક પ્રક્રિયાના ખાતા.
- (2) તૈયારમાલના સ્ટોકનું ખાતું.
- (3) ખરેખર મળેલ નફાની ગણતરીનું પત્રક.

અથવા

- (a) કમલ લિમિટેડ તમને પ્રક્રિયા-1 ને લગતી માર્ચ 2018ની નીચેની માહિતી પૂરી પાડે છે. 14
- (1) શરૂઆતનો અર્ધ તૈયાર માલ 3000 એકમો જેની પડતર ₹ 15,000 છે.
 - (2) કુલ ₹ 90,750 ની પડતર કિંમતે દાખલ કરેલ માલસામગ્રીના એકમો 30000.
 - (3) પ્રત્યક્ષ મજૂરી ખર્ચ ₹ 1,09,200
 - (4) ઉત્પાદન પરોક્ષ ખર્ચ ₹ 53,100
 - (5) બગાડના એકમો 3,750
 - (6) આખરનો અર્ધ તૈયાર માલ (?) એકમો.
 - (7) 27000 એકમો તૈયાર થયા છે. જે પછીની પ્રક્રિયામાં મોકલવામાં આવ્યા છે.
 - (8) સામાન્ય બગાડ કુલ દાખલ કરેલ એકમોના 10% છે. (શરૂઆતનો સ્ટોક + દાખલ કરેલ એકમો)
 - (9) બગાડની વેચાણ કિંમત એકમદીક ₹ 2 છે.
 - (10) પૂર્ણતાની કક્ષા

	શરૂનો સ્ટોક	આખર સ્ટોક	અસામાન્ય બગાડ
માલસામાન	40%	80%	100%
મજૂરી	50%	60%	100%
પરોક્ષખર્ચ	60%	40%	100%

તૈયાર કરો :

- (1) પૂર્ણ એકમોનું પત્રક (કિંમત પદ્ધતિના આધારે)
- (2) પડતરનું પત્રક
- (3) મૂલ્યાંકન પત્રક
- (4) પ્રક્રિયાનું ખાતું

- (b) નીચે આપેલા પેટા પ્રશ્નોના એક કરતા વધુ જવાબો આપેલા છે. તેમાંથી ફક્ત એક જ જવાબ સાચો છે. તમારે સાચો જવાબ આપવાનો છે. (કોઈપણ ચાર) 4

- (1) સ્ટોકમાં સમાયેલ વસુલ નહીં થયેલો નફો અને માલની ફેરબદલી કિંમત શોધવા માટે, પ્રક્રિયાના ખાતા તૈયાર કરતી વખતે “ત્રણ ખાતાવાળા” પ્રક્રિયાના ખાતા બનાવાય છે.
 - (a) અધુરું
 - (b) ખોટું
 - (c) ખરૂં
 - (d) કંઈ ન કહી શકાય
- (2) પહેલી પ્રક્રિયાની પડતર ₹ 50,000 છે. જો ફેરબદલી કિંમત પર 20% નફો ગણવાનો હોય અથવા પડતર પર 25% નફો ગણવાનો હોય તો બંને કિસ્સામાં નફાની રકમ જણાવો.
 - (a) ₹ 10,000 અને 10,000
 - (b) ₹ 12,500 અને 10,000
 - (c) ₹ 12,500 અને 12,500
 - (d) એકપણ નહીં

(3) તૈયાર માલની અંદાજીત પડતર જાણવા માટે પડતરના દરેક તત્ત્વો માટે અર્ધ તૈયારમાલના સ્ટોકને પૂર્ણ એકમોમાં રૂપાંતર કરવામાં આવે છે.

(a) અધુરૂ

(b) ખોટું

(c) ખરૂ

(d) કંઈ ન કહી શકાય

(4) પ્રક્રિયાના હિસાબોમાં પૂર્ણ એકમોની પદ્ધતિ મુજબ માલસામાનની એકમદીઠ પડતર શોધવા માટે કયું પત્રક બનાવવામાં આવે છે ?

(a) પૂર્ણ એકમોની ગણતરીનું પત્રક

(b) પ્રક્રિયા ખાતું

(c) પડતરનું પત્રક

(d) મૂલ્યાંકન પત્રક

(5) નીચેના પૈકી કયા સાહસમાં ઘણું ભાગે પ્રક્રિયા પડતર પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે ?

(a) બેકરી

(b) પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ

(c) બિયર બનાવતું કારખાનું

(d) મોટર કારનું ગેરેજ

(6) પ્રક્રિયા A ની માહિતી:

વિગત	કુલ	પડતર	નફો	વિગત	કુલ	પડતર	નફો
કુલ	4,00,000	3,50,000	50,000				

આખરનો સ્ટોક ₹ 20,000.

પ્રક્રિયા Aના આખર સ્ટોકની પડતર નીચે મુજબ હશે.

(a) ₹ 22,857

(b) ₹ 25,000

(c) ₹ 17,500

(d) શૂન્ય

3. (a) (1) ગણેશ લિ. ની માહિતી નીચે મુજબ આપેલી છે :

વર્ષ	વેચેલ એકમો	પરિણામ (₹)
2017	10500	15,000 ખોટ
2018	13500	15,000 નફો

શોધો :

(1) સ્થિર ખર્ચા

(2) સમતુલ બિંદુ એકમોમાં

(3) 15000 એકમોના વેચાણે થતો નફો

(4) ₹ 60,000 નો નફો કમાવવા જરૂરી વેચાણના એકમો

(2) ચલિત ખર્ચ અને વેચાણનો ગુણોત્તર 70% છે. ઉત્પાદન અને વેચાણની 60% કક્ષાએ સમતુલબિંદુ મળે છે. સ્થિર ખર્ચ ₹ 1,35,000 હોય ત્યારે ગણો.

(i) સમતુલ બિંદુએ વેચાણ

(ii) કુલ વેચાણ અને નફો અને

(iii) 75% કક્ષાએ નફો

અથવા

- (a) (1) ભાવિન કંપની લિ. A અને B વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે. તેને લગતી માહિતી નીચે મુજબ છે. 7

વિગત	A	B
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	₹ 10	₹ 8
પ્રત્યક્ષ મજૂર કલાકો (કલાકનો મજૂરી દર ₹ 1)	5	2
ચલિત પરોક્ષ ખર્ચા (પ્રત્યક્ષ મજૂરી પર)	80%	80%
વેચાણ કિંમત	₹ 29	₹ 19.60

કુલ સ્થિર ખર્ચા ₹ 10,000 કામદારોની અછત હોય તેવાં સંજોગોમાં કઈ વસ્તુનું ઉત્પાદન નફા કારક ગણાય ? જો કારખાનાની ઉત્પાદન શક્તિ A ના 2000 એકમો અને B ના 4000 એકમોની હોય અને મળી શકતા કામદાર કલાકો 8000 હોય તો બંનેનું કેટલું ઉત્પાદન કરવું જોઈએ કે જેથી વધુમાં વધુ નફો પ્રાપ્ત થાય ?

- (2) સમજાવો :
- સંબંધિત પડતર
 - ફૂબેલી પડતર અને
 - કમિક પડતર

(b) નીચે આપેલ પેટા પ્રશ્નોના એક થી વધુ જવાબો આપેલા છે તેમાંથી ફક્ત એક જ જવાબ સાચો છે. તમારે સાચો જવાબ શોધવાનો છે. (ગમે તે ત્રણ)

- (1) જો સ્થિર ખર્ચા ₹ 1,20,000 હોય, એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ ₹ 12 હોય સમતુટ બિંદુ 10000 એકમો હોય તો એકમદીઠ વેચાણ કિંમત કેટલી હશે ?

- ₹ 24
- ₹ 36
- ₹ 12
- એકપણ નહીં

- (2) જો નફા જથ્થા ગુણોત્તર 50%, સલામતી ગાળો 40% અને વેચાણ ₹ 10,00,000 હોય તો સ્થિર ખર્ચા _____ ?

- ₹ 3,00,000
- ₹ 5,00,000
- ₹ 1,00,000
- ₹ 7,00,000

- (3) સ્થિરખર્ચાઓ સ્થાનિક વેચાણમાંથી વસૂલ થાય નહીં કે નિકાશ વેચાણમાંથી.

- ખરૂ
- ખોટું
- અધુરૂ
- કાંઈ ન કહી શકાય

- (4) કુલ રકમ ઉપલબ્ધ હોય ત્યારે _____ ઉપયોગમાં લેવાય છે.

- નફા જથ્થા ગુણોત્તર
- એકમદીઠ ફાળો
- એકમદીઠ ચલિત પડતર
- કંઈ ન કહી શકાય

- (5) નીચેના પૈકી કઈ પડતર સામાન્ય રીતે સંબંધિત પડતર નથી ?

- ફૂબેલી પડતર
- વૈકલ્પિક પડતર
- વધારાની ચલિત પડતર
- વધારાની સ્થિર પડતર

4. (a) A લિમિટેડ અને B લિમિટેડનું તા. 1-4-2017ના રોજથી સંયોજન કરવામાં આવ્યું અને ચાલુ બંને કંપનીઓનો ધંધો ખરીદી લેવા C લિમિટેડના નામની નવી કંપની સ્થાપવામાં આવી તે તારીખના બંને કંપનીના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ હતા :

14

વિગત	A લિ. (₹)	B લિ. (₹)
(1) ઈક્વિટી અને જવાબદારીઓ :		
(i) શેરહોલ્ડરોના ભંડોળો		
(a) શેરમૂડી :		
ઈક્વિટી શેરમૂડી દરેક ₹ 100નો શેર	9,00,000	7,50,000
12%ના પ્રેફરંસ શેર દરેક ₹ 100નો	3,00,000	2,25,000
(b) અનામત અને વધારો :		
સામાન્ય અનામત	2,25,000	1,50,000
રોકાણ વળતર અનામત	75,000	45,000
નિકાસ નફા અનામત	1,20,000	60,000
નફા નુકશાન ખાતુ	90,000	60,750
(ii) બિન ચાલુ દેવા		
(a) લાંબાગાળાના ઉછીના નાણા 12%ના ડિબેન્ટર	75,000	52,500
(iii) ચાલુ દેવા		
(a) વેપારી દેવા; લેણદારો	1,35,000	60,000
દેવીફૂંડી	22,500	15,000
કુલ	19,42,500	14,18,250
(2) મિલકતો		
(i) બિન ચાલુ મિલકતો		
(a) કાયમી મિલકતો		
(1) દૃશ્ય મિલકતો		
જમીન મકાન	7,50,000	4,50,000
પ્લાન્ટ યંત્રો	4,50,000	3,00,000
(b) બિન ચાલુ રોકાણો	3,00,000	1,50,000
(ii) ચાલુ મિલકતો :		
(a) માલ સામગ્રી; સ્ટોક	1,95,000	1,05,000
(b) વેપારી લેણા; દેવાદારો	1,50,000	2,25,000
(c) રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો; રોકડ બેંક સિલક	97,500	1,88,250
કુલ	19,42,500	14,18,250

વધારાની માહિતી :

- (1) C લિ. A લિ. ના દરેક 3 ઈક્વિટી શેરના બદલામાં 4 ઈક્વિટી શેર આપશે અને B લિ. ના દરેક 4 ઈક્વિટી શેરના બદલામાં 3 ઈક્વિટી શેર આપશે. આ શેર ₹ 100 ની દાર્શનિક કિંમતના છે. જે ₹ 110 ની કિંમતે આપવાના છે.

- (2) બંને કંપનીના પ્રેક્ષરંસ શેરહોલ્ડરોને C લિ. ના 15%ના પ્રેક્ષરંસ શેર, દરેક ₹ 100 ના ₹ 120ના ભાવે એટલી જ સંખ્યામાં આપવા.
- (3) A લિ. અને B લિ. ના 12%ના ડિબેન્ચરો પેટે C લિ. ના એટલી સંખ્યામાં તેના 15% ના ₹ 100 ના એક એવા ડિબેન્ચર આપવા કે જેથી વ્યાજની આવક એટલી જ મળે.
- (4) કાનૂની અનામતો હજુ બે વર્ષ સુધી રાખવી જરૂરી છે.
તમારે સંયોજન પછીનું C લિ. નું પાકુ સરવૈયું નીચે મુજબની ધારણા હેઠળ તૈયાર કરવાનું છે.
- (1) જો સંયોજન વિલીનીકરણ સ્વરૂપનું હોય.
(2) જો સંયોજન ખરીદી સ્વરૂપનું હોય.

અથવા

(a) તા. 31-03-2017 ના રોજ ગીત લિ. અને સંગીત લિ. ના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે :

14

વિગત	નોંધ	ગીત લિ. (₹)	સંગીત લિ. (₹)
(1) ઈક્વિટી અને જવાબદારીઓ ;			
(i) શેરહોલ્ડરોના ભંડોળો ;			
(a) ઈક્વિટી શેર મૂડી		2,00,000	1,60,000
(b) અનામત અને વધારો		30,000	80,000
ડિવિડન્ડ સમતુલા ભંડોળ અનામતો		50,000	1,20,000
નફા નુકશાન ખાતે		-	40,000
(ii) બિન ચાલુ દેવા : લાંબાગાળાના ઉછીના નાણા : ડિબેન્ચર્સ		2,40,000	2,00,000
(iii) ચાલુ દેવા			
વેપારી દેવા			
(a) લેણદારો		1,00,000	60,000
(b) દેવીહૂંડી		20,000	20,000
	કુલ	6,40,000	6,80,000
(2) મિલકતો ;			
(i) બિનચાલુ મિલકતો ;			
(a) કાયમી મિલકતો			
(1) દશ્ય મિલકતો; યંત્રો		2,40,000	3,12,000
(2) અદશ્ય મિલકતો; પાઘડી		1,20,000	60,000
(b) બિન ચાલુ રોકાણો; રોકાણો		40,000	40,000
(ii) ચાલુ મિલકતો ;			
(a) માલ સામગ્રી; સ્ટોક		40,000	1,00,000
(b) વેપારી લેણા; દેવાદારો		1,30,000	1,10,000
લેણીહૂંડી		30,000	40,000
(c) રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો; રોકડ સિલક		40,000	18,000
	કુલ	6,40,000	6,80,000

આ તારીખે ગીત લિ. નો ધંધો સંગીત લિ. એ પોતાનામાં સમાવી લેવા કરાર કર્યો. આ કરાર મુજબ સંગીત લિ.ના શેર ગીત લિ. ના શેરહોલ્ડરોને એ રીતે આપવાના હતા. કે જેથી બન્ને કંપનીઓના કુલ શેરની આંતરિક કિંમત એક સરખી થાય. ગીત લિ. નો શેર ₹ 10ની દાર્શનિક કિંમતનો હતો. જેના પર શેરદીઠ ₹ 5 મંગાવેલા હતા. અને સંગીત લિ. નો શેર ₹ 10 ની દાર્શનિક કિંમતનો હતો જેના પર શેરદીઠ ₹ 4 મંગાવેલ હતા. ગીત લિ. ના સ્ટોકમાં ₹ 20,000નો સ્ટોક સંગીત લિ. પાસેથી ખરીદીલ માલ પૈકીનો છે. જેના પર સંગીત લિ. એ વેચાણ કિંમત પર 25% નફો ઉમેર્યો છે.

સંગીત લિ. ના દેવાદારોમાં ₹ 10,000 ગીત લિ. પાસેના લેણાનો સમાવેશ થયો હતો. ગીત લિ.ની બધી જ દેવીહૂંડી સંગીત લિ. એ લખેલી હતી.

સંગીત લિ.ના ચોપડામાં ગીત લિ.ના ધંધાની ખરીદી અંગે આમનોંધ લખી અને ધંધો ખરીદ કર્યા પછીનું પાકું સરવૈયુ તૈયાર કરો.

(b) નીચે આપેલ પેટા પ્રશ્નોના એક કરતા વધુ જવાબો આપેલા છે. તેમાંથી ફક્ત એક જ જવાબ સાચો છે. તમારે સાચો જવાબ આપવાનો છે. (કોઈપણ ત્રણ)

(1) સમાવેશ વખતે ખરીદ કિંમત પેટે આપવાના શેરની બજાર કિંમત ન આપી હોય તો શેરની _____ કિંમત નક્કી કરવી પડે.

(a) આંતરિક (b) વાજબી

(c) દાર્શનિક (d) ઉપજ

(2) વેચનાર કંપની વિસર્જન ખર્ચ ભોગવવાનું અને ચૂકવવાનું સ્વીકારે ત્યારે વેચનાર કંપની તે ખર્ચ _____

(a) માલ મિલકત નિકાલ ખાતે ઉધારે

(b) બેંક ખાતે ઉધારે

(c) પાઘડી ખાતે ઉધારે

(d) મૂડી અનામત ખાતે ઉધારે

(3) જો સંયોજન વખતે બંને કંપનીઓ જુદી-જુદી હિસાબી પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરતી હોય તો સંયોજન વખતે _____ હિસાબી પદ્ધતિ અપનાવે છે.

(a) સમાન (b) લિફો

(c) ફિફો (d) ભારિત

(4) સંયોજન હવાલાખાતું ખરીદનાર કંપનીના ચોપડે _____ ના શીર્ષક હેઠળ પાકા સરવૈયામાં બનાવાશે.

(a) બિન ચાલુ મિલકતો (b) ચાલુ મિલકતો

(c) અનામત અને વધારો (d) બિન ચાલુ રોકાણો

(5) નવી કંપની પાસેથી મળેલા શેર _____

(a) બજાર કિંમતે નોંધાય છે. (b) દાર્શનિક કિંમતે નોંધાય છે.

(c) સરેરાશ કિંમતે નોંધાય છે. (d) ઉપરનામાંથી એકેય નહીં.

OC-126

October-2019

B.Com., Sem.-V

CE-301(A) : Cost & Finance Accounting – I

[Max. Marks : 70]

Time : 2:30 Hours]

1. (a) A product passes through three processes A, B and C in SAM Company. 20,000 units of raw materials were introduced in process A at ₹ 20 per unit.

Particulars	Process – A	Process – B	Process – C
Sundry Materials	20,000	30,000	10,000
Labour	1,00,000	1,60,000	1,30,000
Indirect expenses	20,820	17,360	20,480
Normal wastage	3%	4%	3%
Actual wastage	4%	5%	2.5%
Yield of wastage			10
Per unit	2.5	5	

Prepare the process Accounts with Abnormal Wastage and Abnormal gain accounts.

OR

- (a) (1) Product A yields by-product B and C. The joint expenses of manufacture are as under.

Materials	20,000
Labour	4,000
Overhead Expenses	16,000
	<u>40,000</u>

Separate expenses are as under :

	A (₹)	B (₹)	C (₹)
Materials	3,000	2,600	2,000
Labour	400	300	200
Overhead expenses	1,600	1,100	800
	5,000	4,000	3,000
Selling price	60,000	48,000	40,000
Estimated profit on sales	30%	25%	20%

Show how would you allocate joint expenses of production.

- (2) Write short notes on :
- (1) Joint product and by-product.
 - (2) Normal and Abnormal loss

(b) In the following sub questions more than one answer is given, of which only one answer is correct. You have to select the correct answer : (any four)

4

- (1) Units introduced 10000 units, actual production 8500 units, Normal wastage 10% of input. Find out the units of abnormal wastage.
 (a) 1500 units (b) 1000 units (c) 500 units (d) 850 units
- (2) In which of the following industry process costing is not implemented ?
 (a) Dairy product (b) Soap industry
 (c) Construction work (d) Rubber industry
- (3) Combined product means _____
 (a) Production of two items of same cost.
 (b) Production of two items of same selling price.
 (c) Production of two same important item.
 (d) Other product of low important.
- (4) From the following, which item is not relevant to process costing ?
 (a) Abnormal gain (b) By product
 (c) Escalation (d) Inter process profit
- (5) Per unit cost of final product will be equal to the per unit amount of abnormal loss or gain.
 (a) Incomplete (b) False (c) True (d) Can't say
- (6) Which item is not recorded in process accounts ?
 (a) Salary (b) Wages (c) Donation (d) Material

2. (a) The product of Rima Ltd. passes through three processes namely A, B and C, then it is transferred to finished goods stock. The information is given below for the year ended on 31st March 2018.

14

Particulars	Process-A (₹)	Process-B (₹)	Process-C (₹)	Finished Stock (₹)
Opening Stock	40,000	56,000	20,000	1,20,000
Direct Materials	60,000	84,000	1,52,000	—
Direct Wages	80,000	60,000	44,000	—
Factory Overheads	48,000	24,000	1,60,000	—
Closing Stock	20,000	24,000	16,000	60,000
Inter process profit for opening stock	—	8,000	8,000	44,000
Profit percentage on transfer price	25%	20%	25%	—

Stock in process are valued at prime cost and finished goods closing stock has been valued at a price from which it is received from process C. Sales during the year was ₹ 16,00,000.

Prepare :

- (1) All Process Accounts
- (2) Finished Goods Stock Account
- (3) Statement of actual realized profit

OR

(a) Kamal Ltd., furnished the following data in respect of Process No. 1 for the March 2018.

14

- (1) Opening stock of work in process 3000 units at total cost of ₹ 15,000.
- (2) Input of material 30000 units at total cost of ₹ 90,750.
- (3) Direct labour incurred ₹ 1,09,200
- (4) Production overheads ₹ 53,100
- (5) Unit scrapped 3,750
- (6) Closing stock of work in process (?) units.
- (7) 27000 units were completed and transferred to next process.
- (8) Normal loss is 10% of total input (opening stock + unit introduced)
- (9) Wastage is sold at ₹ 2 per unit
- (10) Degree of completion

	Opening Stock	Closing Stock	Abnormal wastage
Materials	40%	80%	100%
Labour	50%	60%	100%
Overheads	60%	40%	100%

Prepare :

- (1) Statement of Equivalent production (on the basis of FIFO method)
- (2) Statement of Cost
- (3) Valuation Statement
- (4) Process Account

(b) In the following sub questions more than one answers is given of which only one is correct. You have to select correct answers : (any four)

4

- (1) One may use the "Three columnar method" to prepare process account to calculate the unrealized profit in stocks and to calculate the transfer price :
 (a) Incomplete (b) False (c) True (d) Can't say
- (2) Production cost of Process No. 1 is ₹ 50,000 if profit is added at 20% on transfer price or 25% on production cost, show the amount of profit in both the cases.
 (a) ₹ 10,000 and 10,000 (b) ₹ 12,500 and 10,000
 (c) ₹ 12,500 and 12,500 (d) None of these

(3) To find out the expected cost of finished production, the stock of work in progress is to be converted into finished units for each element of the cost.

- (a) Incomplete (b) False
(c) True (d) Can't say

(4) In equivalent production of process account, which statement is to be prepared to find material cost per unit ?

- (a) Statement of equivalent production
(b) Process account
(c) Statement of cost
(d) Statement of evaluation

(5) Which one of the following enterprises would most likely use a process costing system ?

- (a) Bakery (b) Printing press
(c) Beer brewery (d) Motor garage

(6) In Process 'A' Account :

Particulars	Total	Cost	Profit	Particulars	Total	Cost	Profit
Total	4,00,000	3,50,000	50,000				

Closing stock ₹ 20,000, Cost of closing stock of process 'A' is as under :

- (a) ₹ 22,857 (b) ₹ 25,000
(c) ₹ 17,500 (d) Nil

3. (a) (1) The details of Ganesh Ltd., are as follows :

Year	Unit Sold	Result (₹)
2017	10500	15,000 loss
2018	13500	15,000 profit

Find out :

- (1) Fixed expenses
(2) Break even point (in unit)
(3) The profit at sales at 15000 units
(4) Required sales in units to earn a profit of ₹ 60,000

(2) The ratio of variable cost to sales is 70%, the break point occurs at 60%, of the capacity of sales and production. Fixed expenses are ₹ 1,35,000.

Calculate :

- (i) Break even sales
(ii) Total sales and profit
(iii) Profit at 75% sales

OR

- (a) (1) Bhavin Co. Ltd., manufacture two products A and B. The following details relate to two products :

Particulars	A	B
Direct Materials	₹ 10	₹ 8
Direct labour hours (wage rate ₹ 1 per hour)	5 hours	2 hours
Variable overheads (on direct labour)	80%	80%
Sales price	₹ 29	₹ 19.60

Total fixed overheads ₹ 10,000, if the labour is in short supply then production of which product is profitable ?

If the production capacity of factory is 2000 units of A and 4000 units of B and 8000 labour hours are available then how much of each product should be manufactured to get maximum profit ?

- (2) Explain :

- Relevant cost
- Sunk cost
- Step cost

- (b) In the following sub questions more than one answer is given of which only one answer is correct, you have to select correct answer : (any three)

- (1) If fixed expenses are ₹ 1,20,000, variable expenses are of ₹ 12 per unit, break even point is 10000 units, then what will be the selling price per unit ?

- ₹ 24
- ₹ 36
- ₹ 12
- None of these

- (2) If p/v ratio is 50%, margin of safety is 40% and sales is ₹ 10,00,000, fixed costs will be ?

- ₹ 3,00,000
- ₹ 5,00,000
- ₹ 1,00,000
- ₹ 7,00,000

- (3) Fixed costs are to be recovered from the domestic sales, not from the exports

- True
- False
- Incomplete
- Can't say

- (4) _____ is used when the total figures only are available.

- p/v ratio
- Contribution per unit
- Per unit variable cost.
- Can't say

- (5) Which of the following costs are usually not relevant ?

- Sunk costs
- Opportunity costs
- Incremental variable cost
- Incremental fixed cost

4. (a) A Ltd. and B Ltd. were amalgamated on and from 1-4-2017, a new company C Ltd. was formed to take over the business of both the existing companies. The balance sheet on that date is as under :

14

Particulars	Note	A Ltd. (₹)	B Ltd. (₹)
(1) Equities and Liabilities			
(i) Shareholder's Fund :			
(a) Share Capital			
Equity share of ₹ 100 each fully paid up		9,00,000	7,50,000
12% preference share of ₹ 100 each fully paid up		3,00,000	2,25,000
(b) Reserves and Surplus :			
General Reserve		2,25,000	1,50,000
Investment allowance reserve		75,000	45,000
Export profit reserve		1,20,000	60,000
Profit and loss account		90,000	60,750
(ii) Non-current liabilities			
(a) Long term borrowings, 12% debentures		75,000	52,500
(iii) Current Liabilities			
(a) Trade payables; Creditors		1,35,000	60,000
Bills Payable		22,500	15,000
Total		19,42,500	14,18,250
(2) Assets			
(i) Non-current Assets :			
(a) Fixed assets			
(1) Tangible assets			
Land and Buildings		7,50,000	4,50,000
Plant and Machinery		4,50,000	3,00,000
(b) Non-current Investments		3,00,000	1,50,000
(ii) Current Assets :			
(a) Inventory ; Stock		1,95,000	1,05,000
(b) Trade receivable; Debtors		1,50,000	2,25,000
(c) Cash and Cash equivalent ; Cash and Bank balance		97,500	1,88,250
Total		19,42,500	14,18,250

Additional Information :

- (1) C Ltd. issue 4 equity share for each 3 equity shares of A Ltd. and 3 equity share for each 4 equity shares of B Ltd. The shares are to be issued at ₹ 110 each having face value of ₹ 100 each.
- (2) Preference shareholders of two companies are issued equivalent number of 15% preference share of C Ltd. each of ₹ 100 at a price of ₹ 120 per share.
- (3) 12% Debentures of A Ltd. and B Ltd. are discharged by C Ltd., by issuing such number of it's 15% debentures of ₹ 100 each so as to maintain the same amount of interest.
- (4) Statutory reserves are to be maintained for 2 more years.

You are required to prepare the Balance Sheet of C Ltd., after the Amalgamation has been carried out on the basis of following assumptions :

- (1) Amalgamation is in the nature of merger
- (2) Amalgamation is in the nature of purchase

OR

(a) The Balance Sheet of Geet and Sangeet Ltd. as on 31-03-2017 are given below : 14

Particulars	Note	Geet Ltd (₹)	Sangeet Ltd (₹)
(1) Equity and Liabilities ;			
(i) Shareholder funds ;			
(a) Equity share capital		2,00,000	1,60,000
(b) Reserves and Surplus ;		30,000	80,000
Dividend equalization fund			
Reserves		50,000	1,20,000
Profit & Loss Account		-	40,000
(ii) Non-current Liabilities ; Long term borrowings ;		2,40,000	2,00,000
Debentures ;			
(iii) Current Liabilities ; Trade Payables			
(a) Creditors		1,00,000	60,000
(b) Bills Payables		20,000	20,000
Total		6,40,000	6,80,000
(2) Assets ;			
(i) Non-current Assets ;			
(a) Fixed Assets			
(1) Tangible Assets ; Machinery		2,40,000	3,12,000
(2) Intangible Assets ; Goodwill		1,20,000	60,000
(b) Noncurrent Investment ; Investments		40,000	40,000
(ii) Current Assets ;			
(a) Inventory ; Stock		40,000	1,00,000
(b) Trade receivables ; Debtors		1,30,000	1,10,000
Bills Receivables		30,000	40,000
(c) Cash and Cash equivalents ; Cash		40,000	18,000
Total		6,40,000	6,80,000

It was agreed that Sangeet Ltd. will absorb Geet Ltd. on this date.

The purchase consideration was to be discharged by issue of shares in Sangeet Ltd. on the basis of intrinsic values of shares. The face value of shares of Geet Ltd. was ₹ 10 per share on which ₹ 5 per share was paid up. Whereas the face value of shares of Sangeet Ltd. was ₹ 10 on which ₹ 4 was paid up. Debtors of Sangeet Ltd. includes ₹ 10,000 due by Geet Ltd. All bills payables of Geet Ltd. are drawn by Sangeet Ltd. Stock of Geet Ltd. includes goods valued at ₹ 20,000 purchased from Sangeet Ltd. which has sold goods so as to realize 25% profit on sales.

Draft journal entries in the books of Sangeet Ltd., and prepare its opening Balance Sheet.

(b) In the following sub questions more than one answer is given, of which only one answer is correct, you have to select correct answer : (any three) 3

(1) If the market price of the shares not to be given for purchase consideration at the time of absorption _____ of the share is to be determined.

- (a) intrinsic value (b) fair value
(c) face value (d) yield value

(2) When liquidation expenses are paid and borne by the seller company then it is debited to _____

- (a) Realization Account (b) Bank Account
(c) Goodwill Account (d) Capital Reserve Account

(3) If two companies have different accounting policies in respect of the same item then they make necessary changes to adopt _____ accounting policies.

- (a) Uniform (b) LIFO method
(c) FIFO method (d) Weighted method

(4) The Amalgamation Adjustment Account appears in the books, it is shown under the headings of _____ in the Balance Sheet.

- (a) Non-current Assets (b) Current Assets
(c) Reserves and Surplus (d) Non-current Investments

(5) Shares received from the new company are recorded at _____.

- (a) Market value (b) Face value
(c) Average price (d) None of these